

**Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju
Inicjatyw Obywatelskich PISOP**

**Raport roczny
2013 rok**

I. INFORMACJE O CENTRUM PISOP.....	3
3. PROGRAMY CENTRUM PISOP	3
Ad. A. Aktywizacja społeczności lokalnych	3
Ad. B. Przedsiębiorczość społeczna	4
Ad. C. Współpraca.....	4
Ad. D. Działalność gospodarcza	5
III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA CENTRUM PISOP	8
IV. REALIZOWANE PROJEKTY W 2013 ROKU.....	9
1. PROGRAM AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	10
1.1. Akcelerator NGO	10
1.2. Centrum Bukowska	11
1.3. ProNGO – standardy III sektora	12
1.4. Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Lesznie.....	13
1.5. LOWES – Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	15
1.6. Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej	16
2. PROGRAM PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA	17
1.7. Biznes – Innowacje – NGO – BINGO	17
1.8. The Baltic Sea Network	17
3. PROGRAM WSPÓŁPRACA	19
1.9. As Biznesu	19
1.10. Konsultuj, działaj, wzmacniaj!	20
4. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA CENTRUM PISOP	21
VI. FINANSE	22
V. WYNIKI BADAŃ, WYBRANYCH OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI CENTRUM PISO W LATACH 2004-2013	22
1. Poradnictwo i informacje - dostępność i poziom	23
2. Porady - zakres tematyczny.....	24
3. Szkolenia – liczba szkoleń i uczestników	25
VII. SPECJALIŚCI CENTRUM PISOP	26

I. INFORMACJE O CENTRUM PISOP

1. MISJA

Jesteśmy grupą aktywnych ludzi, którzy tworzą niezależne Stowarzyszenie.

Kierujemy się profesjonalizmem, pamiętając o zasadach tolerancji, uczciwości i pomocniczości.

Działamy na rzecz organizacji pozarządowych, a także sektora publicznego i prywatnego oraz innych podmiotów życia społecznego. Animujemy współpracę wewnątrz i międzysektorową.

Naszym celem jest wspieranie rozwoju lokalnego.

2. HISTORIA

Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP powstało na początku 2000 r. (od 2008 r. używana jest skrócona nazwa Centrum PISOP) w odpowiedzi na zapotrzebowanie szkoleniowo-doradcze wśród organizacji pozarządowych. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 15. września 2000 r. Początkowo wszyscy pracowali w Stowarzyszeniu jako wolontariusze. Organizacja nie posiadała swojego biura, telefonu, a jej działania były możliwe tylko dzięki wsparciu i pomocy życzliwych osób. Obecnie Stowarzyszenie realizuje działania w ramach dwóch biur: w Lesznie (od 2000 r.) i w Poznaniu (od 2004 r.). Od 2001 r. Centrum PISOP zaczęło współpracować z innymi lokalnymi oraz krajowymi organizacjami (przede wszystkim skupionymi w Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT). Realizacja pierwszego większego projektu, obejmującego obszar 4 powiatów, rozpoczęła się w 2002 r. Pierwsze inicjatywy były możliwe dzięki wsparciu Fundacji im. Stefana Batorego oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu. Od 2003 r. Centrum PISOP jest członkiem Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT.

3. PROGRAMY CENTRUM PISOP

W 2010 r. zespół Centrum PISOP dokonał zmiany Programów Stowarzyszenia, dostosowując je do aktualnych potrzeb w Wielkopolsce. **Obecnie Centrum PISOP realizuje swoje działania w ramach następujących Obszarów:**

- A. Aktywizacja społeczności lokalnych
- B. Przedsiębiorczość społeczna
- C. Współpraca
- D. Działalność gospodarcza

Ad. A. Aktywizacja społeczności lokalnych

Według badań, podsumowanych w raporcie Bogny Wciórki pn. „Społeczeństwo obywatelskie 1998-2008” Polacy coraz silniej wierzą w sens współpracy. Nie przekłada się to jednak na działania i społeczną aktywność. Coraz mniej Polaków angażuje się w pracę dla organizacji

społecznych, czy dla swojej społeczności lokalnej. Program Aktywizacja społeczności lokalnych, realizowany przez Centrum PISOP ma na celu odwrócenie tej tendencji. Oferowane w ramach tego Programu wsparcie obejmuje:

- animowanie lokalnych społeczności,
- wzmacnianie i budowanie Sieci Centrów Informacyjno-Doradczych, które świadczą lokalnie usługi doradcze, szkoleniowe,
- wsparcie w tworzeniu organizacji pozarządowych (NGO),
- promocja wolontariatu i upowszechnianie działań wolontarystycznych.

Odbiorcami Programu są:

- mieszkańcy miast, wsi i lokalni liderzy,
- osoby, grupy, instytucje chcące założyć organizację pozarządową,
- lokalne organizacje pozarządowe.

Ad. B. Przedsiębiorczość społeczna

Wg danych GUS w 2010 r. w Wielkopolsce zarejestrowanych było ponad 5800 organizacji pozarządowych. Tylko ok. 5% z nich prowadzi działalność gospodarczą (Klon Jawor 2008), czyli tym samym zalicza się do przedsiębiorstw społecznych, obok m.in. spółdzielni socjalnych, czy Zakładów Aktywności Zawodowej. Choć przedsiębiorczość społeczna w Polsce dopiero raczkuje, jest to kolejna przestrzeń, w której ekonomia przecina sferę społeczeństwa obywatelskiego, dając szansę na stabilny rozwój działalności społecznej. Przedsiębiorczości społecznej poświęcony został jeden z Programów Centrum PISOP. W jego ramach oferowane jest wsparcie, mające na celu:

- zwiększanie świadomości i wiedzy nt. przedsiębiorczości społecznej wśród NGO,
- wzmacnianie rozwoju Zakładów Aktywności Zawodowej w Wielkopolsce.

Od 2005 roku Centrum PISOP jest Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej w Wielkopolsce, współpracuje z Centrami Ekonomii Społecznej w ramach projektu 1.19 PO KL „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej”.

Odbiorcami Programu są:

- organizacje pozarządowe,
- zakłady aktywności zawodowej,
- inne organizacje oraz instytucje zainteresowane przedsiębiorczością społeczną.

Ad. C. Współpraca

Każdy z podmiotów, niezależnie od sektora z jakiego się wywodzi, posiada właściwe tylko dla niego zalety i wady. Szansą na wzmocnienie atutów i pokonywanie słabości jest łączenie się tych podmiotów w partnerstwa i podejmowanie wspólnych inicjatyw. Wspólna praca może przełożyć się na skuteczne i efektywne rozwiązywanie problemów społecznych. Właśnie

temu celowi sprzyja Program Współpraca. W jego ramach Centrum PISOP oferuje wsparcie w zakresie:

- zwiększania wiedzy nt. możliwych działań instytucji w zakresie polityki społecznej,
- promocji współpracy międzysektorowej,
- inicjowania partnerstw międzyinstytucjonalnych i międzysektorowych,
- federalizacji organizacji pozarządowych,
- rozwoju współpracy przedstawicieli Ośrodków Pomocy Społecznej,
- rozwoju współpracy pełnomocników ds. organizacji pozarządowych,
- wdrażania społecznej odpowiedzialności biznesu,
- nawiązywania i rozwijania współpracy ponadnarodowej.

Odbiorcami Programu Współpraca są:

- organizacje pozarządowe,
- jednostki administracji publicznej,
- przedsiębiorcy.

Ad. D. Działalność gospodarcza

Centrum PISOP swoją działalność statutową finansuje głównie z pozyskiwanych dotacji zarówno krajowych jak i europejskich. Dążąc jednak do stabilizacji finansowej, niezależności oraz zwiększenia płynności finansowej, Stowarzyszenie prowadzi również działalność gospodarczą za pośrednictwem Fundacji NIWA Edukacji i Rozwoju.

Proces ekonomizacji Stowarzyszenia przyczynił się do tego, że obecnie Centrum PISOP jako profesjonalny partner z bogatym doświadczeniem i elastycznym podejściem do klienta, świadczy wysokiej jakości usługi komercyjne. **Działania proponowane w ramach usług komercyjnych obejmują organizację odpłatnych:**

- szkoleń zamkniętych,
- seminariów,
- spotkań,
- gier strategicznych/integracyjnych,
- innych działań, bazujących na naszych kompetencjach.

Zakres tematyczny świadczonych usług obejmuje:

- III sektor (szkolenia z zakładania organizacji pozarządowych, zarządzania organizacją i zarządzania zespołem, pozyskiwania środków na działalność),
- wsparcie w zakresie projektów i pozyskiwania dotacji (szkolenia z tworzenia projektów, fundraisingu, zarządzania projektami, rozliczania),
- wsparcie w zakresie zarządzania i współpracy (szkolenia z ewaluacji, zarządzania finansami, promocji, współpracy z samorządem i biznesem)

- rozwój lokalny i regionalny (tworzenie strategii działania, analiza potencjału i potrzeb instytucji/organizacji/partnerstw).

Odbiorcami działalności gospodarczą Stowarzyszenia są:

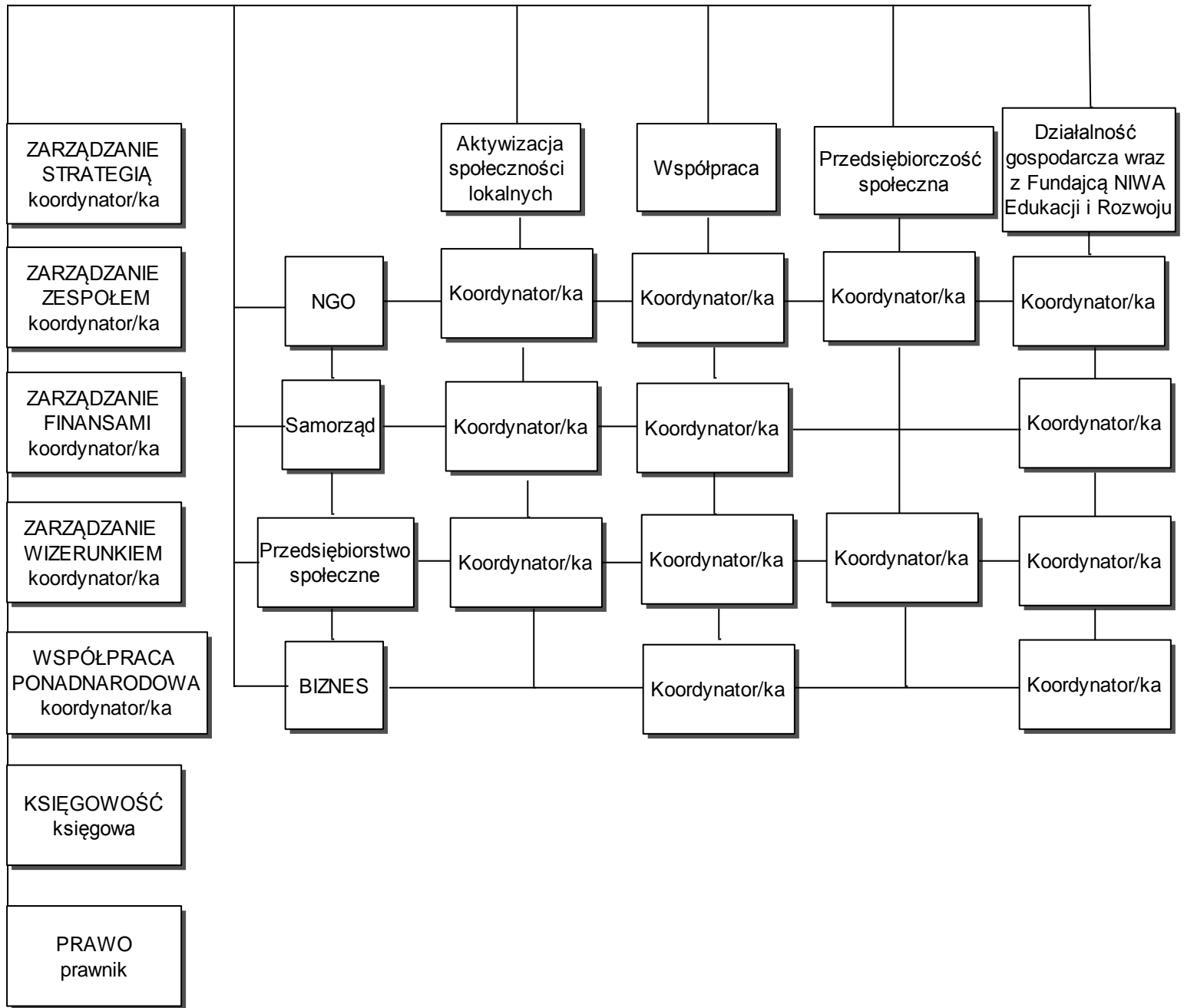
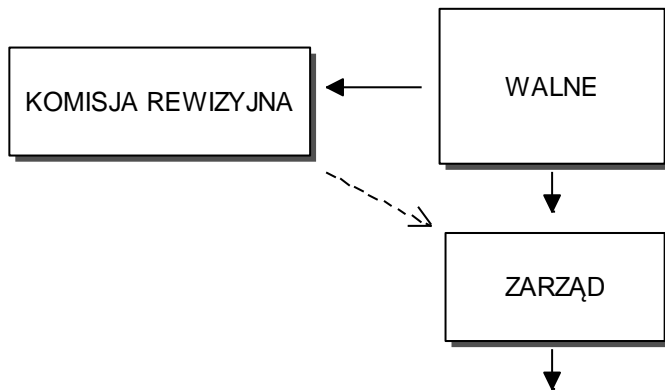
- organizacje pozarządowe,
- szkoły,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorcy,
- inne podmioty potrzebujące wsparcia w zakresie usług świadczonych przez Centrum PISOP.

4. NAJWIĘKSZE DOTYCHCZASOWE OSIĄGNIĘCIA

- aktywne uczestnictwo w konsultacjach dokumentów strategicznych dla rozwoju III sektora, w tym: Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007–2013, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny,
- członkostwo przedstawicieli Centrum PISOP w Podkomitecie Monitorującym Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013 w Wielkopolsce, Komitecie Monitorującym Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2007-2013, Komitecie Monitorującym Kontrakt Wojewódzki 2004-2006,
- aktywny wpływ na kreowanie rozwoju społeczno-gospodarczego w Wielkopolsce,
- współpraca z licznymi instytucjami wszystkich sektorów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych,
- stworzenie i animowanie Sieci Centrów Informacyjno-Doradczych w Wielkopolsce,
- organizowanie corocznych Konferencji Plenarnych Wielkopolskich Organizacji Pozarządowych,
- prowadzenie stałych punktów poradniczo-informacyjnych dla organizacji pozarządowych i innych niekomercyjnych podmiotów w Lesznie i Poznaniu,
- prowadzenie Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej,
- stworzenie i administrowanie serwisami internetowymi tj. www.wielkopolskie.ngo.pl (serwis dla organizacji pozarządowych), www.asbiznesu.pl (serwis poświęcony społecznej odpowiedzialności biznesu);
- zainicjowanie aktywności i wspieranie rozwoju kilkudziesięciu społeczności lokalnych w Wielkopolsce,
- pomoc w powstaniu kilkuset organizacji pozarządowych oraz kilkudziesięciu partnerstw na rzecz rozwoju,
- stała współpraca z mediami,
- wspieranie projektodawców Europejskiego Funduszu Społecznego w siedmiu edycjach projektu Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego,
- powołanie i koordynacja Wielkopolskiego Forum Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Forum Pełnomocników NGO,

- zainicjowanie dyskusji na temat społecznej odpowiedzialności biznesu w Wielkopolsce oraz zrealizowanie pierwszej w Polsce Akademii Menedżerów CSR,
- wybór Centrum PISOP jako dobrej praktyki organizacji wspierającej rozwój lokalny i regionalny w ramach badań Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w 2010 roku,
- większa rozpoznawalność marki Centrum PISOP,
- stworzenie zgranego i profesjonalnego zespołu, realizującego cele statutowe Centrum PISOP,
- rozwinięcie działalności gospodarczej Stowarzyszenia, pozwalającej na stabilność realizacji działań statutowych.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA CENTRUM PISOP

IV. REALIZOWANE PROJEKTY W 2013 ROKU

PROGRAM AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

- Akcelerator NGO
- Centrum Bukowska
- ProNGO – standardy III sektora
- Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Lesznie
- Konsultuj, działaj, wzmacniaj!
- LOWES – Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
- Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej

PROGRAM PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA

- Biznes – Innowacje – NGO – BINGO
- The Baltic Sea Network

PROGRAM WSPÓŁPRACA

- As Biznesu
- Konsultuj, działaj, wzmacniaj!

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA CENTRUM PISOP

1. PROGRAM AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

1.1. Akcelerator NGO

Wielkopolska jest jednym z województw, w którym powstaje najwięcej organizacji pozarządowych (NGO). Niestety ich rosnąca liczba nie przekłada się na zwiększenie siły oddziaływania III sektora. Do głównych słabości NGO (według badań Klon/Jawor z 2008 r.) zalicza się: niewystarczające środki finansowe (61%), problemy z utrzymaniem wolontariuszy i personelu (30,5%) oraz ograniczony dostęp do ważnych informacji (27,4 %). W celu próby rozwiązania części z tych problemów Centrum PISOP rozpoczęło realizację projektu „Akcelerator NGO”.

Sponsor/Źródło dofinansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Monika Przybylak

Czas realizacji: 01.01.2012 – 30.06.2014

Teren realizacji: Wielkopolska

Cel projektu: wzmocnienie systemu wsparcia dla organizacji pozarządowych w oparciu o działalność 7 Centrów Informacyjno – Doradcze (CID) w Wielkopolsce.

Działania podejmowane w ramach projektu obejmują:

I. Wsparcie dla Centrów Informacyjno – Doradczych w Wielkopolsce poprzez:

- wypracowanie strategii rozwoju CID
- szkolenia dla kadry CID: Szkoła Menadżerów Organizacji Pozarządowych, Pigułki dla kadry, szkolenia modułowe i metodyczne
- opracowywanie standardów działania CID
- wizytę studyjną.

II. Wsparcie dla Wielkopolskich NGO świadczone przez CID poprzez:

- stworzenie stałych punktów doradczo – informacyjnych
- organizację lokalnych Forów Inicjatyw Pozarządowych
- promocję działań pozarządowych w mediach.

III. Działania wspierające współpracę i tworzenie trwałych relacji między organizacjami pozarządowymi a samorządem tj.:

- organizacja Forum Organizacji Pozarządowych
- wizyta studyjna dla urzędników odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami pozarządowymi
- rozbudowę serwisu wielkopolskie.ngo.pl.

Działania w ramach projektu na terenie Miasta Poznania realizowane są w Centrum Bukowska - Poznańskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu (w lokalu udostępnionym przez Miasto Poznań) - ul. Bukowska 27/29.

1.2. Centrum Bukowska

Centra Organizacji Pozarządowych to jednostki, które co raz częściej pojawiają się w polskich miastach. Ich celem jest zaoferowanie wsparcia lokalnym organizacjom pozarządowym oraz mieszkańcom, co prowadzić ma do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

30 listopada 2012 nastąpiło oficjalne otwarcie Poznańskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu mieszczącego się przy ul. Bukowskiej 27/29. Jedną z organizacji prowadzących Centrum jest także Centrum PISOP.

Poznańskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu prowadzone jest w lokalu udostępnionym przez Miasto Poznań

Koordynator po stronie Centrum PISOP: Piotr Kotlarek

Czas realizacji: 30.11.2012 – 31.12.2014

Teren realizacji: Poznań

Cele Centrum Bukowska:

- analiza potrzeb i oczekiwań poznańskich organizacji pozarządowych,
- zwiększenie wiedzy z zakresu tworzenia organizacji pozarządowych wśród mieszkańców Poznania oraz wzmocnienie nowopowstałych organizacji,
- zwiększenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych, działających na terenie Poznania z zakresu ich funkcjonowania,
- profesjonalizacja poznańskich organizacji pozarządowych,
- zwiększenie świadomości prawnej mieszkańców Poznania i organizacji obywatelskich,
- zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców Poznania,
- rozwój inicjatyw obywatelskich i zaangażowania Poznaniaków w wolontariat,
- promocja i rozwój partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz wewnątrz środowiska organizacji pozarządowych,
- zwiększenie świadomości społeczności Poznania nt. III sektora i wolontariatu poprzez promowanie działalności Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu,
- zapewnienie poznańskim organizacjom bazy biurowo-lokalowej do pracy, przestrzeni do realizacji szkoleń i konferencji.

Odbiorcy projektu:

- **Bezpośredni:** organizacje pozarządowe.
- **Pośredni:** społeczność lokalna.

Centrum PISOP w ramach Centrum Bukowska prowadzi m.in. następujące działania:

- diagnoza potrzeb organizacji pozarządowych,
- prowadzenie Inkubatora Organizacji Pozarządowych,
- poradnictwo i szkolenia dla organizacji pozarządowych.

1.3. ProNGO – standardy III sektora

Wspólnie z Siecią SPLOT oraz Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS z Rybnika i Opolskim Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych z Opola Centrum PISOP rozpoczęło realizację projektu pn. „ProNGO – standardy III sektora”, w celu wypracowania i upowszechniania standardów działania trzeciego sektora, zapewniających wysoką jakość realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z administracją publiczną. Standardy w projekcie rozumiane są jako zasady, normy, procedury i modele działania, które pozwalają prowadzić działania w sposób powtarzalny.

Sponsor/Źródło finansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Maria Kopaszewska (po stronie Centrum PISOP)

Czas realizacji: 1.03.2012 – 31.12.2013

Teren realizacji: głównie województwa: opolskie, wielkopolskie, śląskie.

Cele projektu:

- zwiększenie profesjonalizmu organizacji pozarządowych z terenu woj. opolskiego, wielkopolskiego i śląskiego poprzez wypracowanie dwóch standardów branżowych - edukacji dzieci w szkołach prowadzonych przez organizacje pozarządowe i organizowanie pieczy zastępczej przez organizacje pozarządowe, podnoszących jakość realizacji zadań publicznych w obszarze pomocy społecznej
- uruchomienie procesu standaryzacji zarządzania w organizacjach świadczących usługi publiczne
- upowszechnienie na terenie całej Polski wypracowanych standardów

Odbiorcy projektu:

- organizacje pozarządowe, których głównym celem jest prowadzenie szkoły niepublicznej lub organizacje zainteresowane prowadzeniem takiej usługi w przyszłości
- organizacje pozarządowe zajmujące się wsparciem rodzicielstwa zastępczego lub chcące taką usługę prowadzić w przyszłości
- przedstawiciele lokalnych samorządów
- kadra zarządzająca organizacjami świadczącymi usługi publiczne
- przedstawiciele grup odbiorców usług.

Projekt składa się z czterech ściśle powiązanych ze sobą następujących zadań:

Zadanie 1. - wypracowanie dwóch standardów branżowych oraz opracowanie procesu ich wdrożenia i weryfikacji.

Zadanie 2. - warsztaty przygotowujące kadry zarządzające organizacjami do tworzenia, wdrożenia i upowszechnienia wypracowanych w zadaniu 1 standardów. Warsztaty będą służyć opracowaniu indywidualnych planów wdrożenia standardów w praktykę organizacji.

Zadanie 3. - uruchomienie procesu standaryzacji zarządzania organizacją pozarządową poprzez realizację cyklu szkoleń z zakresu zarządzania organizacją (pn. „Akademia SPLOT”) oraz przejście procesu autoewaluacji zarządzania przez osiem organizacji działających w obszarze pożytku publicznego.

Zadanie 4. - upowszechnienie wypracowanych standardów. W ramach tego zadania przewiduje się organizację seminariów upowszechniających, wydanie publikacji, stworzenie klipu promującego podnoszenie jakości usług świadczonych przez organizacje pozarządowe.

Zadanie 5. - Ewaluacja merytoryczna projektu

W ramach projektu Centrum PISOP odpowiedzialne jest za opracowanie standardów dotyczących edukacji dzieci w szkołach prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

1.4. Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Lesznie

Celem działania Ogólnopolskiej Sieci Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego jest pomoc w wykorzystaniu środków finansowych, pochodzących z Unii Europejskiej w taki sposób, aby jak najlepiej służyły one rozwojowi regionów oraz poprawiały sytuację ich mieszkańców na rynku pracy. Od 2005 roku Centrum PISOP prowadzi Regionalny Ośrodek EFS w Lesznie, wspierając beneficjentów w przygotowywaniu wysokiej jakości projektów, które mogą być sfinansowane ze środków EFS.

Sponsor/Źródło finansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Dagmara Kistela

Teren realizacji: powiaty: grodziski, gostyński, kościański, leszczyński, miasto Leszno, nowotomyski, rawicki, wolsztyński

Cel projektu: zwiększenie gotowości i umiejętności potencjalnych projektodawców Europejskiego Funduszu Społecznego do udziału w procesie przygotowywania i wdrażania projektów na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego regionu leszczyńskiego.

Odbiorcy projektu: przedstawiciele jednostek administracji publicznej, biznesu oraz organizacji pozarządowych z regionu leszczyńskiego, którzy są potencjalnymi projektodawcami EFS.

W ramach projektu podejmowane są następujące działania:

I. Informowanie w zakresie możliwości pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz udziału w projektach współfinansowanych z EFS. W ramach działań informacyjnych podejmowano również inicjatywy, mające na celu promocję działań Ośrodka (organizowane są seminaria informacyjne oraz wysyłane informacje do mediów).

II. Szkolenia z zakresu:

- tworzenia projektów (w tym także projektów partnerskich),
- metod skutecznego pozyskiwania środków na dofinansowanie projektów,
- wypełniania wniosków o dofinansowanie,
- zasad zarządzania i wdrażania projektu,
- procedur w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (w tym m.in. procedury zamówień publicznych, księgowość projektu),
- w ramach szkoleń zorganizowano także cykl szkoleniowy: Kuźnia Projektów.

III. Doradztwo z zakresu:

- identyfikacji źródeł finansowania,
- analizowania problemów społeczności lokalnej, objętej planowanym projektem,
- konsultowania pomysłu na projekt,
- przygotowania projektu (opis, budżet, harmonogram itp.),
- wypełniania wniosku aplikacyjnego,
- organizacji struktury zarządzania projektem EFS,
- wdrażania projektu,
- wypełniania wniosków o płatność,
- innych kwestii, związanych z opracowywaniem i wdrażaniem projektów w ramach EFS.

IV. Działalność animacyjna, w tym:

- pomoc w tworzeniu partnerstw oraz pozyskiwanie organizacji/institucji do wspólnej realizacji inicjatyw,
- organizacja spotkań, podczas których przedstawiane są możliwości, związane z realizacją projektów z EFS, wskazywane praktyczne rozwiązania lokalnych

problemów, analizowane możliwości angażowania w działania innych lokalnych podmiotów,

- organizowanie i prowadzenie spotkań z liderami w środowiskach lokalnych, na których dokonywana jest wspólna analiza potrzeb, diagnoza lokalnego potencjału, wyszukiwanie możliwości rozwiązywania lokalnych problemów, uwzględniając możliwości EFS oraz lokalne uwarunkowania.

1.5. LOWES – Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Ekonomia społeczna to jeden ze sposobów określenia działalności gospodarczej, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Do pomiotów ekonomii społecznej zalicza się: organizacje pozarządowe, spółdzielnie, spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Od początku 2013 roku Centrum PISOP w partnerstwie z Fundacją Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości rozpoczęło realizację projektu pn. „LOWES – Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej”.

Sponsor/Źródło dofinansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Anna Jądrzyk

Czas realizacji: 01.01.2013 – 30.06.2015

Teren realizacji: Wielkopolska

Cel projektu: zapewnienie rozwoju i wzmocnienia sektora ekonomii społecznej w subregionie leszczyńskim (tj. na terenie m. Leszna oraz powiatów leszczyńskiego, gostyńskiego, kościańskiego, rawickiego, wolsztyńskiego) poprzez:

- kompleksowe wsparcie istniejących już podmiotów ekonomii społecznej
- tworzenie przyjaznego klimatu do rozwoju sektora i zatrudnionych w nich osób
- zwiększenie szans na reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach działalności Ośrodka podejmowane są takie działania jak:

- świadczenie doradztwa i organizowanie szkoleń dla przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej (m.in. w zakresie biznesplanu, prowadzenia działalności odpłatnej i gospodarczej, zarządzania organizacją, partnerstw lokalnych, komunikowania/promocji, aspektów prawnych, mediacji)

- wsparcie przy tworzeniu partnerstw lokalnych (m.in. poprzez zapewnienie wsparcia dla lokalnych animatorów partnerstw)
- organizowanie wydarzeń sieciujących dla przedsiębiorstw społecznych m.in.: Forum Ekonomii Społecznej, targi, spotkania branżowe
- wsparcie powstawania spółdzielni socjalnych (m.in. poprzez przyznawanie środków finansowych na założenie spółdzielni)
- promocję ekonomii społecznej w subregionie.

1.6. Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej

Ekonomia społeczna to jeden ze sposobów określenia działalności gospodarczej, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Do pomiotów ekonomii społecznej zalicza się: organizacje pozarządowe, spółdzielnie, spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Centrum PISOP, jako partner Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka, od stycznia 2013 r. zaangażowało się w realizację projektu pn. „**Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej**”.

Sponsor/Źródło dofinansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka po stronie Centrum PISOP: Sylwia Ćwiek, Joanna Ludwiczak

Czas realizacji: 01.01.2013 – 30.06.2015

Teren realizacji: Wielkopolska

Cel projektu: zadaniem Wielkopolskiego Centrum Ekonomii Solidarnej jest zapewnienie rozwoju i wzmocnienia sektora ekonomii społecznej w subregionie poznańskim (tj. na terenie m. Poznania oraz powiatów gnieźnieńskiego, grodziskiego, międzychodzkiego, nowotomyskiego, obornickiego, poznańskiego, szamotulskiego, średzkiego, śremskiego, wrzesińskiego) poprzez:

- kompleksowe wsparcie istniejących już podmiotów ekonomii społecznej
- tworzenie przyjaznego klimatu do rozwoju sektora i zatrudnionych w nich osób
- zwiększenie szans na reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach działalności Centrum podejmowane są takie działania jak:

- świadczenie doradztwa i organizowanie szkoleń dla przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej (m.in. w zakresie biznesplanu, prowadzenia działalności odpłatnej i gospodarczej, zarządzania organizacją, partnerstw lokalnych, komunikowania/promocji, aspektów prawnych, mediacji)

- wsparcie przy tworzeniu partnerstw lokalnych (m.in. poprzez zapewnienie wsparcia dla lokalnych animatorów partnerstw)
- organizowanie wydarzeń sieciujących dla przedsiębiorstw społecznych m.in.: Forum Ekonomii Społecznej, targi, spotkania branżowe
- wsparcie powstawania spółdzielni socjalnych (m.in. poprzez przyznawanie środków finansowych na założenie spółdzielni)
- promocję ekonomii społecznej w subregionie.

2. PROGRAM PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA

Zainteresowanie prowadzeniem działalności gospodarczej przez organizacje pozarządowe z roku na rok spada. Tymczasem działalności na wolnym rynku daje szansę przedstawicielom III sektora na bardziej stabilne funkcjonowanie. W celu rozwijania działalności gospodarczej wielkopolskich organizacji powstaje Model Zarządzania Przedsiębiorstwem Społecznym.

1.7. Biznes – Innowacje – NGO – BINGO

Sponsor/Źródło finansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Dorota Surma

Czas realizacji: 1.09.2011– 31.08.2014

Teren realizacji: województwo wielkopolskie

Cel projektu: zwiększenie wsparcia dla funkcjonowania organizacji pozarządowych, prowadzących działalność gospodarczą/przedsiębiorstw społecznych przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne przez wypracowanie modelu zarządzania i włączenie go do polityki.

Odbiorcy projektu:

- **Bezpośredni:** organizacje pozarządowe, w tym prowadzące działalność gospodarczą.
- **Pośredni:** Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, Powiatowe Urzędy Pracy, Urzędy Miast, Urząd Marszałkowski, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

1.8. The Baltic Sea Network

Sponsor/Źródło finansowania: Swedish Institute

Koordynatorka (po stronie Centrum PISOP): Dagmara Kistela

Czas realizacji: 1.10.2012-1.10.2013

Teren realizacji: projekt realizowany jest wraz z partnerami z Estonii, Białorusi, Litwy i Szwecji.

Cel projektu: ocena możliwości, zagrożeń a także perspektyw dla przedsiębiorstw społecznych.

Na cel ogólny projektu składają się następujące cele szczegółowe:

- promocja działań z zakresu przedsiębiorczości społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem i społeczności lokalnych,
- wsparcie tworzenia nowych przedsiębiorstw społecznych,
- zwiększenie potencjału już istniejących przedsiębiorstw,
- konsolidacja sektora ekonomii społecznej przez wspieranie powstania konsorcjów przedsiębiorstw społecznych,
- wskazanie różnych źródeł dochodu przedsiębiorstw społecznych.

Odbiorcy projektu: odbiorcami projektu są przedsiębiorstwa społeczne z obszaru państw, na terenie których realizowany jest projekt

Podczas paneli dyskusyjnych, z udziałem przedstawicieli wszystkich państw, analizie poddawane są ryzyka dotyczące rozwoju przedsiębiorstw społecznych takie jak m.in.:

- niski poziom zainteresowania ze strony samych przedsiębiorstw społecznych
- trudności w budowaniu zasobów ekonomicznych
- brak właściwej organizacji pracy
- rywalizacja – podział kompetencyjny między przedsiębiorstwem społecznym a państwem, w którym ono działa
- poziom wsparcia przez rząd (głównie temat braku regulacji finansowo – prawnych)
- brak społecznych inwestorów
- niska świadomość społeczna o przedsiębiorczości społecznej
- brak platformy dyskusyjnej na poziomie regionalnym i narodowym

Wszystkie te kwestie rozpatrywane są w oparciu o ideę tworzenia narodowych sieci społecznych, dążąc do:

- rozwój i rozpropagowanie istniejących sieci komunikacji między formacjami z lokalnych, regionalnych i narodowych platform,
- zbudowanie sieci pomiędzy istniejącymi sieciami i organizacjami o podobnych celach z Białorusi, Estonii, Polski oraz Litwy
- wzmocnienia uczestniczących organizacji, poprzez wymianę doświadczeń, wyróżnienie najlepszych metod, praktyk i pomysłów, wzajemną edukację
- wspólnego utworzenia strategii rozwoju oraz wspierania platform społecznej ekonomii w państwach zaangażowanych w realizację projektu

- wzmocnienia gospodarki społecznej przez odkrywanie lokalnych grup rozwojowych i przedsiębiorstw społecznych oraz nakłonienie ich do tworzenia narodowych sieci i platform społecznej ekonomii
- uformowania planu dla silnie działającej sieci.

3. PROGRAM WSPÓŁPRACA

1.9. As Biznesu

Od grudnia 2012 roku Centrum PISOP wspólnie ze Związkiem Pracodawców WIPH oraz Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową kontynuują realizację projektu pn. „As biznesu ” poświęconego społecznej odpowiedzialności biznesu.

Sponsor/Źródło finansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Maria Kopaszewska (ze strony Centrum PISOP)

Projekt realizowany jest w partnerstwie z **Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową i Związkiem Pracodawców WIPH.**

Czas realizacji: 1.12.2012 r. - 30.11.2014 r.

Teren realizacji: województwo wielkopolskie

Celem projektu, jest upowszechnianie wiedzy na temat społecznej odpowiedzialności biznesu (z ang. CSR - Corporate Social Responsibility) wśród wielkopolskich pracodawców i ich pracowników jako narzędzia pozwalającego na rozwój firm i skuteczne zarządzanie zmianą.

Odbiorcy projektu: przedsiębiorcy działający na terenie Wielkopolski

W ramach projektu podejmowane będą następujące działania:

- Spotkania KLUBU ASA BIZNESU kierowanych do przedsiębiorców z Wielkopolski. Łącznie 15 spotkań zorganizowanych zostanie w subregionach województwa i poświęconych omówieniu szczegółowych zagadnień związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu (np. stosowaniu elastycznych form zatrudnienia w firmie, współpracy z organizacjami pozarządowymi, uwzględnianiu środowiska naturalnego w działaniach przedsiębiorstwa).
- PLEBISCYT ASA ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU - konkurs na najlepsze inicjatywy CSR w Wielkopolsce. Do Plebiscytu będą mogli zgłaszać się przedsiębiorcy, którzy wdrażają ideę społecznej odpowiedzialności biznesu w danym obszarze działalności swojej firmy. Nadesłane zgłoszenia zamieszczane będą m.in. na stronie www (www.asbiznesu.pl), gdzie internauci będą mogli głosować na najciekawszą

inicjatywę. Swoich laureatów wyłoni także Kapituła Konkursu (składająca się ze specjalistów CSR oraz Liderów społecznych). Nagrody wręczone będą podczas Konferencji, która odbędzie się w Poznaniu w październiku br.;

- KAMPANIA W MEDIACH obejmująca emisję spotów i audycji radiowych oraz publikację artykułów w prasie regionalnej i branżowej oraz w Internecie;
- WYDAWANIE GAZETY POŚWIĘCONEJ TEMATYCE CSR - opiniotwórczego Kwartalnika „As Biznesu” o społecznej odpowiedzialności dystrybuowanego wśród wielkopolskich firm. W ramach projektu łącznie wydanych zostanie 5 numerów;
- ADMINISTROWANIE PORTALU INTERNETOWEGO www.asbiznesu.pl – serwisu poświęconego w całości tematyce społecznej odpowiedzialności biznesu, na którym odbiorcy (zarówno przedsiębiorcy jak i wszystkie osoby zainteresowane społeczną odpowiedzialnością) mogą znaleźć aktualności, artykuły oraz wywiady z praktykami CSR.

1.10. Konsultuj, działaj, wzmacniaj!

Projekt „Konsultuj, działaj, wzmacniaj!” powstał z myślą o organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Leszna. Końcowym efektem projektu będzie opracowanie przez przedstawicieli Miasta i organizacji pozarządowych dwóch kluczowych dla lokalnej polityki dokumentów, tj. Roczno Programu Współpracy (samorządu z organizacjami pozarządowymi) oraz Strategii Rozwoju Kultury, które następnie zostaną skonsultowane z mieszkańcami Leszna.

Sponsor/Źródło dofinansowania: Unia Europejska i środki Budżetu Państwa w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Koordynatorka: Weronika Stefaniak

Czas realizacji: 01.09.2013 – 30.12.2014

Teren realizacji: Wielkopolska

Cel projektu: rozwój dialogu obywatelskiego poprzez wzmocnienie szeroko rozumianych konsultacji społecznych dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych, w tym konsultacji dokonywanych drogą elektroniczną.

Odbiorcy projektu:

- Leszczyńskie organizacje pozarządowe

W ramach projektu zaplanowano przeprowadzenie następujących działań:

- diagnoza leszczyńskich NGO w zakresie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego;

- spotkania świadomościowe, podczas których przedstawione zostaną założenia prowadzenia konsultacji oraz korzyści jakie przynoszą;
- szkolenia z zakresu metod i zasad konsultacji społecznych, aktywizacji społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych do włączania się w proces konsultacji;
- spotkania grup roboczych, w skład których wejdą przedstawiciele leszczyńskich jednostek samorządu terytorialnego oraz leszczyńskich organizacji pozarządowych – produktem finalnym spotkań będą dwa dokumenty: Roczny Plan Współpracy z NGO i Strategia Rozwoju Kultury w Lesznie;
- spotkanie dotyczące konsultacji dokumentów wypracowanych w ramach projektu;
- udzielanie wsparcia doradczego dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w obszarze narzędzi oraz technik konsultacji społecznych;
- debata publiczna nt. konsultacji społecznych,
- konferencja podsumowująca projekt.

W ramach projektu zostanie również przygotowany interaktywny i edukacyjny portal internetowy poświęcony konsultacjom społecznym w Lesznie, który umożliwi prowadzenie konsultacji online, a w ten sposób - zbieranie opinii mieszkańców Leszna.

4. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA CENTRUM PISOP

Od kilku lat Centrum PISOP promuje ekonomię społeczną oraz wspiera ekonomizację organizacji pozarządowych. Kładziemy nacisk na budowanie swojej niezależności finansowej m.in. poprzez prowadzenie działalności gospodarczej, ponieważ dzięki temu możemy stabilnie i spójnie realizować nasze cele statutowe w długiej perspektywie czasowej.

Koordynatorka: Dagmara Kistela

Czas realizacji: 1.01.2012 – 31.12.2012

Teren realizacji: województwo wielkopolskie

Działania:

Warsztaty z następujących zakresów tematycznych:

- Wolontariat 60+
- Działalność odpłatna i gospodarcza w organizacji pozarządowej
- Tworzenie i prowadzenie stowarzyszeń, fundacji oraz osób prawnych na obszarach wiejskich
- Zakładanie organizacji pozarządowych
- Tworzenie i prowadzenie stowarzyszeń, fundacji oraz osób prawnych na obszarach wiejskich

Serdecznie dziękujemy wszystkim instytucjom, które nam zaufały i współpracują z Centrum PISOP w ramach działalności gospodarczej. Oferowane przez nas usługi staramy się zawsze dostosowywać do indywidualnych potrzeb, gwarantując najwyższą jakość, co potwierdzają liczne rekomendacje oraz corocznie większa liczba realizowanych przedsięwzięć.

VI. FINANSE

przychody	wielkość przychodów	2 560 668,32
	w tym przychody z działalności gospodarczej	18 380,96
	w tym zysk z działalności gospodarczej	4 896,78
źródła finansowania	najważniejsze źródła finansowania	środki z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, dotacje ze środków publicznych, dochody z działalności gospodarczej

V. WYNIKI BADAŃ, WYBRANYCH OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI CENTRUM PISO W LATACH 2004-2013

Centrum PISOP działania statutowe realizuje od 2001 r. Badania wyników działalności Centrum PISOP objęły lata 2004-2008. Rok 2002 i 2003 nie zostały uwzględnione ze względu na niewielką skalę działań.

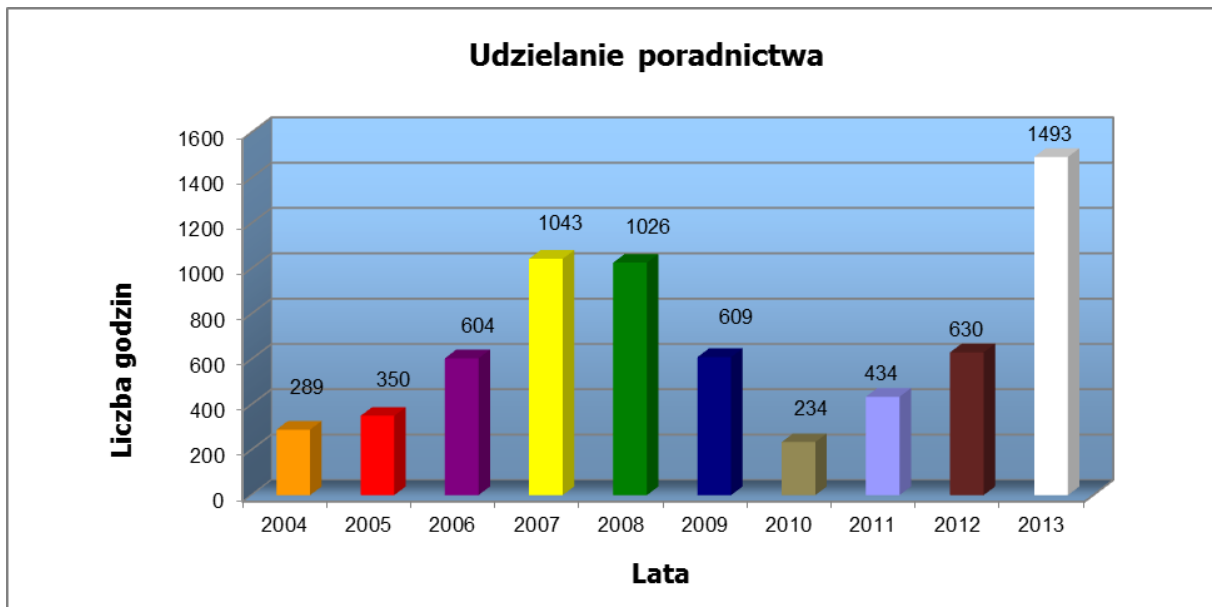
W badaniu brane były pod uwagę obszary merytoryczne działalności Stowarzyszenia: zakres tematyczny porad, w tym dostępność i poziom poradnictwa i informacji, zrealizowane szkolenia, konferencje i spotkania. Porównana została liczba zrealizowanych projektów w latach 2004-2012 a także uzyskane dotacje (poziom i źródła finansowania). Na koniec przedstawione zostały zamiany liczby osób zatrudnionych w Centrum PISOP.

1. Poradnictwo i informacje - dostępność i poziom

Z roku na rok, jak wynika z dokumentacji Stowarzyszenia, rosła liczba udzielanych porad i informacji przez Centrum PISOP organizacjom pozarządowym i innym podmiotom, działającym na rzecz rozwoju lokalnego. Warto dodać, że w niektórych projektach Stowarzyszenie zrezygnowało ze świadczenia porad na rzecz coachingu.

- Rok 2004 – Centrum PISOP, od 1. kwietnia biuro w Poznaniu czynne było 1 dzień w tygodniu, biuro w Lesznie czynne było codziennie; udzielono 289 godzin porad;
- Rok 2005 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 350 godzin porad;
- Rok 2006 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 604 godziny porad;
- Rok 2007 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 1043 godziny porad;
- Rok 2008 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 1026 godzin porad;
- Rok 2009 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 609 godzin porad;
- Rok 2010 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 426 godzin porad;
- Rok 2011 - Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 434 godzin porad;
- Rok 2012 – Centrum PISOP czynne codziennie, dwa biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 630 godzin porad;
- Rok 2013 – Centrum PISOP czynne codziennie, trzy biura w Lesznie i Poznaniu, udzielono 1493 godzin porad.

Wykres 1. Liczba udzielonych porad przez Centrum PISOP w latach 2004-2013

2. Porady - zakres tematyczny

Zakres tematyczny poradnictwa regularnie poszerzany jest o nowe obszary. Tendencja ta, związana z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez klientów, przyczynia się do ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez kadrę Centrum PISOP. W 2012 roku porady udzielane były w następujących obszarach:

- ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- zakładanie stowarzyszeń i fundacji,
- działalność pożytku publicznego,
- prowadzenie księgowości,
- zasady sprawozdawczości,
- planowanie działalności organizacji,
- strategia zdobywania funduszy na działalność,
- tworzenie projektów i pisanie wniosków,
- zarządzanie działalnością organizacji pozarządowej,
- organizowanie pracy wolontariuszy,
- budowanie wizerunku organizacji,
- zamówienia publiczne,
- okres programowania 2007-2013,
- przyszły okres programowania funduszy 2014-2020
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- ekonomia społeczna,
- aktywizacja społeczności lokalnych,

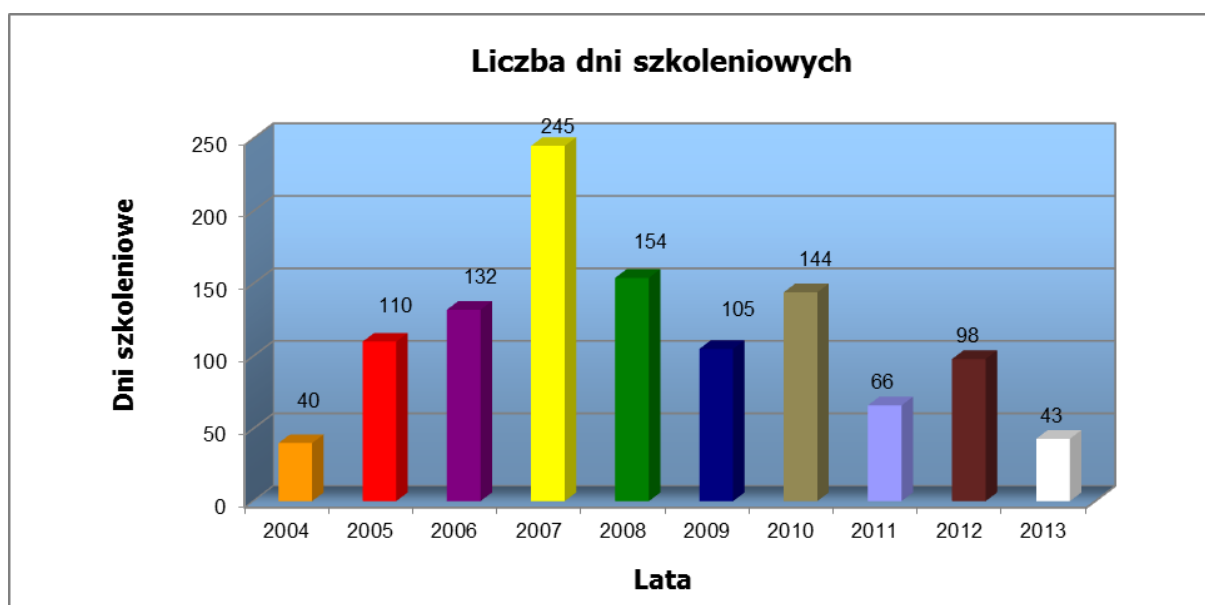
- integracja sektora pozarządowego,
- partnerstwo.

3. Szkolenia – liczba szkoleń i uczestników

Liczba szkoleń, realizowanych przez Centrum PISOP ulegała zwiększeniu od 2004 roku do 2007 roku. Po tym okresie, Stowarzyszenie zaczęło realizować szkolenia w modułach. Łączenie szkoleń w moduły pozwala na bardziej kompleksowe wsparcie uczestników zajęć, skutkuje wyższym poziomem profesjonalizacji lokalnych organizacji i innych instytucji, realizujących przedsięwzięcia społeczne.

- Rok 2004 – 40 dni szkoleniowych;
- Rok 2005 – 110 dni szkoleniowych;
- Rok 2006 – 132 dni szkoleniowe;
- Rok 2007 – 245 dni szkoleniowych;
- Rok 2008 – 154 dni szkoleniowe;
- Rok 2009 – 105 dni szkoleniowych;
- Rok 2010 – 144 dni szkoleniowych;
- Rok 2011 – 66 dni szkoleniowych;
- Rok 2012 – 98 dni szkoleniowych;
- Rok 2013 – 43 dni szkoleniowych.

Wykres 2. Liczba dni szkoleniowych, zorganizowanych przez Centrum PISOP w latach 2004-2013

VII. Specjaliści Centrum PISOP

trenerzy / trenerki w zespole Ośrodka					
lp	nazwisko	imię	telefon	e-mail	tematy szkoleń/specjalizacja
1	Galka	Ewa	61/851 91 34	ewa.galka@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. tworzenia projektów, pozyskiwania środków, fundraisingu, ewaluacji, społecznej odpowiedzialności biznesu, zarządzania projektami, równości szans, partnerstw, liderstwa.
2	Matczuk	Anna Paulina	65/520 78 86	paulina.matczuk@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. tworzenia projektów, rozliczania projektów, pozyskiwania środków, fundraisingu, zarządzania projektami, działalności organizacji.
3	Surma	Dorota	61/851 91 34	dorota.surma@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. tworzenia projektów, rozliczania projektów, pozyskiwania środków, fundraisingu, zarządzania projektami, zarządzania finansami.
4	Schaefer-Kurkowiak	Justyna	61/8519134	justyna.schaefer@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. komunikowania w organizacji, promocji, kreowania wizerunku, współpracy z mediami, społecznej odpowiedzialności biznesu.
5	Kistela	Dagmara	65/520 78 86	dagmara.kistela@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. działalności odpłatnej i gospodarczej, zarządzania kadrą w organizacji.
6	Wieczorek	Monika	61/8519134	monika.wieczorek@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. tworzenia projektów, pozyskiwania środków, fundraisingu, ewaluacji.
7	Kotlarek	Piotr	61/8519134	piotr.kotlarek@pisop.org.pl	Prowadzi szkolenia z zakresu m.in. pozyskiwania środków, fundraisingu, współpracy międzysektorowej.

doradcy (eksperci)/doradczynie (ekspertki) w zespole Ośrodka					
lp	nazwisko	imię	telefon	e-mail	specjalizacja
1	Matczuk	Anna Paulina	65/520 78 86	paulina.matczuk@pisop.org.pl	Doradza w zakresie tworzenia projektów i pozyskiwania środków na ich realizację oraz rozliczania i zarządzania
2	Galka	Ewa	61/851 91 34	ewa.galka@pisop.org.pl	Doradztwo dla spółdzielni socjalnych w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem społecznym.
3	Surma	Dorota	61/851 91 34	dorota.surma@pisop.org.pl	Doradza w tworzeniu, realizacji i rozliczaniu projektów, zarządzaniu finansami w organizacji.
4	Jądryk	Anna	61/851 91 34	anna.jadryk@pisop.org.pl	Doradza w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowych, pozyskiwania środków na działalność, w tworzeniu, realizacji i rozliczaniu projektów.
5	Juszczak	Anna	65/520 78 86	anna.juszczak@pisop.org.pl	Doradza z zakresu księgowości w organizacjach pozarządowych oraz przedsiębiorstwach społecznych.
6	Kotlarek	Piotr	61/851 91 34	piotr.kotlarek@pisop.org.pl	Doradza w kwestiach związanych z działalnością III sektora.
7	Wieczorek	Monika	61/851 91 34	monika.wieczorek@pisop.org.pl	Doradza w zakresie tworzenia projektów i pozyskiwania środków na działalność organizacji.
8	Galka	Agnieszka	65/520 78 86	agnieszka.galka@pisop.org.pl	Doradza w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowych, pozyskiwania środków na działalność oraz w zakresie tworzenia i rozliczania projektów.
9	Kistela	Dagmara	65/520 78 86	dagmara.kistela@pisop.org.pl	Doradza w zakresie pracy metodą projektową, pozyskiwania środków na działalność, funkcjonowania NGO, w zakresie działalności odpłatnej i gospodarczej.
10	Jękot	Joanna	65/520 78 86	joanna.jekot@pisop.org.pl	Doradza w kwestiach związanych z działalnością podmiotów ekonomii społecznej.
11	Pawlak	Monika	65/520 78 86	monika.pawlak@pisop.org.pl	Doradza w kwestiach związanych z działalnością podmiotów ekonomii społecznej.
12	Fibikowska	Milena	61/851 91 34	milena.fibikowska@pisop.org.pl	Doradza w zakresie tworzenia projektów i pozyskiwania środków na ich realizację oraz rozliczania i zarządzania

Biuro leszczyńskie
64-100 **Leszno**
ul. Pl. J. Metziga 26/6
tel./fax 65/520 78 86

Biuro poznańskie
61-815 **Poznań**
ul. Ratajczaka 26/6/96
tel./fax 61/851 91 34

Centrum Bukowska
60-501 **Poznań**
ul. Bukowska 27/29 tel.
61/646 77 57

Odwiedź nas na Facebooku

www.facebook.com/centrumpisop